

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-4-330

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 13-17/252-126

Karar Tarihi : 28.03.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Kenan TÜRK, Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER : Hakan BİLİR, Buket ARI

C. BAŞVURAN : - Ficemis Sigorta ve Aracılık Hizmetleri Ltd. Şti. ve

- Orfoz Sigorta ve Aracılık Hizmetleri Ltd. Şti.

- Temsilcisi: Av. Dr. H. Murat DEMİRKIRAN

Konaklar Mah. Akçam Sok. 19. Blok D:8 4. Levent Beşiktaş/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş.

Pürtelaş Hasan Efendi Mah. Meclisi Mebusan Cad. No:57 Fındıklı
Beyoğlu/İstanbul

- BNP Paribas Cardif Hayat Sigorta A.Ş.

Pürtelaş Hasan Efendi Mah. Meclisi Mebusan Cad. No:57 Fındıklı
Beyoğlu/İstanbul

- Türkiye Ekonomi Bankası A.Ş.

TEB Kampüs C ve D Blok Saray Mah. Sokullu Cad. No:7A-7B
34768 Ümraniye/İstanbul

- AvivaSA Hayat ve Emeklilik A.Ş.

Saray Mah. Dr. Adnan Büyükdeniz Cad. No:12 34768
Ümraniye/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU: BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş. ile Türkiye Ekonomi Bankası A.Ş. arasında imzalanan münhasır acentelik ve sağlayıcılık içeren anlaşmanın ve BNP Paribas Cardif Hayat Sigorta A.Ş. ile AvivaSA Hayat ve Emeklilik A.Ş. arasında imzalanan reasürans anlaşmasının rekabeti ihlal ettiği, BNP Paribas Cardif Hayat Sigorta A.Ş.'nin reasürans piyasasındaki hakim durumunu BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş. lehine kötüye kullandığı iddiası.**

- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikayetçilerin vekili tarafından yapılan başvurularda;

- Müvekkillerinin BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş. (BNP Emeklilik) ile acentelik/aracılık sözleşmesinin bulunduğu dönemde, BNP Emeklilik ve Türk Ekonomi Bankası A.Ş. (TEB) arasında imzalanan ve bankanın birikimli hayat sigortası poliçelerinin dağıtımı için münhasır acente, bireysel emeklilik aracılık faaliyetleri için münhasır sağlayıcısı olarak tayin edildiği bir anlaşma imzalandığı, bu gelişme üzerine müvekkil şirketin acentelik/aracılık sözleşmesi sona erince acentelik sözleşmesinin feshedildiği,

- Müvekkillerinin münhasırlık hakkını sınırlayan BNP Emeklilik ve TEB arasındaki bankasürans (banka sigortacılığı) sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikte imzalanmış ise tarafların cezalandırılması gerektiği,

- BNP Emeklilik'in eşit durumdaki acentelerine portföy ödemesi konusunda ayrımcılık yaptığı ve Kanun'un 4. maddesinin (e) bendine aykırı hareket ettiği,

13-17/252-126

- BNP Emeklilik'in diğer şirketlerden gelen aktarımlara gizli bir şekilde ofis yardımı altında komisyon ödediği bu durumun yasaya aykırı olup olmadığının tespitinin gerektiği,
- Bununla birlikte BNP Emeklilik'in, AvivaSa Hayat ve Emeklilik A.Ş. (Avivasa)'den gelen aktarımlara komisyon ödemesini durdurduğu,
- Avivasa ve BNP Paribas Cardif Hayat A.Ş. (BNP Hayat) arasında imzalanan Avivasa ürünleri işsizlik teminatının reasüre edilmesi için bir reasürans anlaşması akdedildiği ve bu anlaşma nedeniyle şirketlerin birbirinden aktarım almadıkları ve aktarım alsalar dahi komisyon ödemedikleri,
- BNP Hayat'ın işsizlik sigorta ürünlerinde reasürör olarak hareket ettiği ve pazarda hâkim durumda olduğu ve söz konusu hâkimiyeti BNP Emeklilik lehine kötüye kullandığı, BNP Emeklilik'in komisyon ödemelerinde keyfi davrandığı iddia edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 10.10.2012 ve 15.10.2012 tarihlerinde, 7561, 7562 ve 7751 sayılar ile giren başvurular üzerine hazırlanan 02.11.2012 tarih ve 2012-4-330/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 16.11.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 20.03.2013 tarih ve 2012-4-330/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda,

- Türk Ekonomi Bankası A.Ş. ile BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş. arasında 18.10.2010 tarihi itibarıyla akdedilmiş olan bankasürans sözleşmesine ilişkin olarak; söz konusu akde yürürlük tarihi olan 01.01.2011 tarihinden başlayarak 20 yıl süre ile bireysel muafiyet tanınabileceği,
- Şikâyete konu diğer iddialar bakımından soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı

ifade edilmiş olup, raportörlerden Buket ARI, dosya konusu sözleşmeye, 20 yıllık rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin 15 yıla indirilmek suretiyle tadil edilmesi halinde bireysel muafiyet tanınması gerektiği düşüncesiyle yukarıda yer verilen ilk maddeye katılmamıştır.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. BNP Emeklilik Hakkındaki İddiaların Değerlendirilmesi

I.1.1. BNP Emeklilik'in diğer emeklilik şirketlerinden gelen aktarımlara gizli bir şekilde ofis yardımı altında komisyon ödediği iddiası

- (5) Bilindiği üzere, bireysel emeklilik sistemine katılanların hesaplarındaki birikimlerin başka bir şirkete aktarımı mümkündür. 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca katılımcı, bireysel emeklilik hesabındaki birikimlerinin başka bir emeklilik şirketine aktarılmasını talep edebilir. Bu halde şirket bildirimden itibaren en geç on iş günü içerisinde talebi yerine getirmekle ve birikimlerle birlikte bu hesaba ilişkin bilgi ve belgeleri aktarmakla yükümlüdür. Söz konusu yasa maddesinde ve 09.11.2012 tarih ve 28462 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bireysel Emeklilik Sistemi Hakkında Yönetmelik'in aktarımlarla ilişkili 12. maddesinde aktarımlar nedeniyle acentelere ödeme yapılıp yapılmamasına ilişkin herhangi bir ifade yer almamaktadır.
- (6) Bununla birlikte, Hazine Müsteşarlığının konu hakkındaki 23.03.2009 tarih ve 2009/8 sayılı Sektör Duyurusu'nun 3. maddesinde aktarım ile gelen birikim tutarları ve sözleşmeler dikkate alınarak bireysel emeklilik araçlarına hiçbir komisyon ödemesi yapılamayacağına, bunların araçların hedef gerçekleştirme veya komisyon hak etme kriterine ve kotasına hiçbir şekilde dâhil edilemeyeceğine yer verilmiştir.
- (7) BNP Emeklilik tarafından konuya ilişkin olarak yapılan açıklamada, aktarımların ilgili sigorta

13-17/252-126

şirketi tarafından yeni müşteri olarak kabul edildiği ve bundan dolayı acenteye bir ödeme yapıldığı, zira acentenin aktarımla gelen katılımcı ile uzun vadeli bir ilişki içine girdiği ve bu süre içinde gelen sözleşmenin devamlılığının sağlanması gerektiği, öte yandan bu komisyon tutarlarının hiçbir şekilde aktarımı teşvik edici şekilde düzenlenmediği ve aktarımdan dolayı acenteye fazladan bir ödeme yapılmadığı, bu uygulamanın Hazine Müsteşarlığınca yayınlanan Sektör Duyurusu'nun bir sonucu olduğu ifade edilmiştir.

- (8) Bu çerçevede şikâyet dilekçesinde ifade edilen ödemelerin, aktarımlara yönelik teşvik ödemesi ile alakalı olduğu anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, Hazine Müsteşarlığının yukarıda yer verilen Sektör Duyurusu'na aykırı olarak yapıldığı iddia edilen ödemelerin 4054 sayılı Kanun'un kapsamında ele alınması mümkün değildir.

I.1.2. BNP Emeklilik'in eşit durumdaki acentelerine portföy ödemesi konusunda ayrımcılık yaptığı iddiası

- (9) Şikâyet dilekçesinde, BNP Emeklilik'in acentelerine komisyon ödemeleri ile diğer ödemelerde ayrımcılık yaptığı ve özellikle bireysel emeklilik sözleşmelerinin aktarımında bazı acentelere aktarım komisyonu ödemeye devam ederken şikâyetçinin de aralarında bulunduğu diğer bazı acentelerine bu komisyonu ödemeyi durdurduğu iddiası bulunmaktadır.
- (10) Bu iddiaya göre, söz konusu şirket komisyon ödemelerine ek olarak, belli büyüme kriterlerini yerine getiren acentelerine "portföy bonusu" adı altında ödemeler yapmaktadır. İddiaya göre, BNP Emeklilik kriterleri yerine getirmeyen acentelere ödeme yaparken, bu şartları sağlayan şikâyetçiye ödeme yapmamakta ve böylelikle acenteler arasında ayrımcılık uygulamaktadır.
- (11) Söz konusu şikâyet BNP Emeklilik'in tek taraflı davranışına ilişkin olup, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir. Bu nedenle BNP Emeklilik'in bireysel emeklilik sigortası ile diğer sigortacılık hizmetleri pazarında hakim durumda olup olmadığına, öncelikle de pazardaki payına bakılmıştır. BNP Emeklilik'in 2011 ve 2012 yıllarına ait bireysel emeklilik pazarındaki payı, katılımcı sayısı açısından sırasıyla %(...) ve %(...); katkı payı tutarı açısından ise her iki yıl için de %(...) olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan, BNP Emeklilik'in aynı yıllara ait hayat sigortası hizmetlerindeki pazar payı sırasıyla %(...) ve %(...) olup, bu paylar kaza sigortaları için %(...) ve %(...)’tür.
- (12) Yukarıdaki bilgilerden görüldüğü üzere, BNP Emeklilik katılımcı sayısı bakımından ve katkı payı tutarı bakımından bireysel emeklilik sigortacılığı pazarında hâkim durumda bulunmamaktadır. Bu şirketin faaliyet gösterdiği hayat sigortası ve kaza sigortası hizmetleri pazarında da toplam prim üretimi bakımından hesaplanan pazar payları oldukça düşüktür. Dolayısıyla şikâyetçinin iddialarına konu olan eylemler 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamına girmemektedir. Öte yandan yapılan yerinde incelemelerde acenteler arasında ayrımcılık yapıldığına dair herhangi bir bilgi ve belgeye rastlanmamıştır.

I.1.3. BNP Emeklilik ve Avivasa'nın birbirlerinden aktarım almayı durdurdukları ve alsalar dahi gelen aktarımlara komisyon ödemesi yapmadıkları iddiası

- (13) Raportörlerin BNP Emeklilik yetkilileriyle yaptığı görüşmede ve söz konusu şirketin Kuruma intikal eden konu hakkındaki yazılarında, sigorta şirketleri arasında yapılan Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) aktarımlarının pazarın büyümesine yardım etmeyen ve sadece mevcut pazar içinde sirkülasyonu sağlayan bir durum oluşturduğu, bunun BNP Emeklilik'in büyüme stratejisi ile örtüşmediği, dolayısıyla acentelere aktarımı teşvik edici nitelikte fazladan komisyon ödemesi yapılmadığı belirtilmiştir. Nitekim Hazine Müsteşarlığının yukarıda anılan Sektör Duyurusu'nda da aktarım ile gelen birikim tutarları ve sözleşmeler dikkate alınarak aracılara ödeme yapılmayacağı hükmü yer almaktadır.
- (14) 29.06.2012 tarihinde, 28338 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01.01.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6327 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la yapılan

13-17/252-126

değişiklikle birikimlere doğrudan Devlet katkısı getirilerek ve sadece getiriler üzerinden vergi kesintisi yapılması sağlanarak sisteme katılımlar artırılmaya çalışılmaktadır. Dolayısıyla bireysel emeklilik sisteminde öncelikli amaç katılımcıların şirketler arasında aktarımı değil katılımcı sayısının artırılarak pazarın büyütülmesidir. Bu nedenle aktarım yasaklanmamakla birlikte yeni katılımların artırılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Buna rağmen pazarda BES aktarımlarının devam ettiği görülmektedir. Ancak, iddiaların aksine, BNP Emeklilik'in diğer sigorta şirketleri içerisinde aktarımlar konusunda Avivasa ilk sırada yer almaktadır. Avivasa ve BNP Emeklilik'in son 2 yılda gerçekleştirdikleri aktarım miktarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo-1: AVIVASA ve BNP EMEKLİLİK'in 2012 Yılına Ait Bireysel Emeklilik Sözleşmesi Aktarım Miktarları

2012 yılı	BNP			AVIVASA		
	AVIVASA aktarılan miktar		Toplam aktarım	BNP Emeklilik aktarılan miktar		Toplam aktarım
	adet	oran(%)		adet	oran(%)	
Giden transfer (Sözleşme Adedi)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
Gelen transfer (Sözleşme Adedi)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	

- (15) Tablodan da anlaşılacağı üzere BNP Emeklilik ile Avivasa arasında aktarım devam etmekte olup, herhangi bir durma söz konusu değildir. Aktarımlara ödenmediği iddia edilen komisyonlar hususunda ise, bireysel emeklilik katılımcılarının sayısını artırmaya yönelik olarak yapılan bu değişiklikler karşısında ve Hazine Müsteşarlığının yukarıda anılan Sektör Duyurusu'ndaki açık hükme rağmen aktarımlara fazladan komisyon ödenmesinin 4054 sayılı Kanun kapsamında ele alınabilecek bir konu olmadığı hususu tekrarlanmalıdır.

1.1.4. BNP Emeklilik ve TEB arasında imzalanan bankasürans sözleşmesinin rekabete aykırı olduğu iddiası

- (16) Öneri araştırma konusu başvurularda yer verilen iddiaların esasını BNP Emeklilik'in TEB ile akdettiği bankasürans sözleşmesindeki münhasırlık koşulunun rekabete aykırı olduğu iddiası oluşturmaktadır. 18.10.2010 tarihinde TEB ile BNP Hayat arasında hayat sigortası ürünlerine yönelik ve yine aynı tarihte TEB ile Fortis Emeklilik ve Hayat A.Ş. (Fortis Emeklilik) arasında ise birikimli hayat ve bireysel emeklilik ürünlerine yönelik olarak bankasürans sözleşmeleri imzalanmıştır. 21.07.2011 tarih ve 7863 sayılı ile yayınlanan Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile Fortis Emeklilik'in ticaret unvanı BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş. (BNP Paribas Cardif) olarak değiştirilmiştir. Akabinde BNP Paribas Cardif'in Türkiye'deki operasyonları için kararlaştırılan yeniden yapılandırma çerçevesinde, BNP Hayat ve BNP Emeklilik arasında 30.12.2011 tarihinde imzalanan Devir Protokolü uyarınca, BNP Hayat'ın TEB ile akdetmiş olduğu bankasürans sözleşmesinin BNP Emeklilik'e 31.12.2011 tarihi itibarıyla geçerli olmak üzere devredilmesi kararlaştırılmıştır.
- (17) Bu nedenle, TEB aracılığıyla satılan hayat sigortası, birikimli hayat sigortası ve bireysel emeklilik ürünlerine ilişkin ticari ilişki bu tarihten itibaren sadece BNP Emeklilik üzerinden devam etmektedir. Bu anlamda yapılacak değerlendirmeler, halihazırdaki mevcut durum dikkate alınarak, TEB ve BNP Emeklilik bankasürans sözleşmesine yönelik olacaktır.
- (18) İncelemeye konu bankasürans sözleşmesi ile TEB, BNP Emeklilik'in sunduğu hayat sigortası, birikimli hayat sigortası ve bireysel emeklilik ürünlerinin ve bu ürünlere yönelik hizmetlerin pazarlanması, promosyonu, dağıtımı ve satışı için acente olarak atanmıştır. Bir

13-17/252-126

başka deyişle, münhasır acente TEB, sözleşmelerde yer alanlar ürünleri yalnızca BNP Emeklilik'ten tedarik edecektir. Söz konusu acentelik sözleşmesi 20 yıl süreyle münhasırlık içeren bir bankasürans düzenlemesidir. Bu çerçevede bildirim konu acentelik sözleşmesi öncelikle menfi tespit ve devamında bireysel muafiyet koşulları bakımından değerlendirilmiştir.

I.1.4.1. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Açısından Yapılan Değerlendirme

- (19) 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına Dair Kılavuz (Kılavuz)'da, müvekkil hesabına aracılık ettiği ya da akdettiği sözleşmelere ilişkin olarak acenteye getirilen sınırlamaların genellikle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olmadıkları ve prensip olarak muafiyet rejiminin de konusunu oluşturmadıkları kabul edilmektedir. Bu kapsamda teşebbüsler arasındaki ilişkinin Kanun'un 4. maddesi kapsamında olup olmadığını belirleyen faktör, acentenin müvekkil tarafından atandığı faaliyetlerle ilgili olarak ticari veya mali bir risk alıp almaması olarak belirlenmiştir. Acentenin bir mali veya ticari risk taşımaması durumunda faaliyetlerinin müvekkil teşebbüsün faaliyetlerinin bir parçası olarak değerlendirileceği, aksi halde, yani acentenin risk üstlenmesi durumunda, kendi yapmış olduğu yatırımların geri dönüşünü sağlayabilmesi için pazarlama stratejisini özgürce belirleyebilmesi gerektiği ve bu durumda, anılan sözleşmenin Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebileceği ifade edilmektedir.
- (20) 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nda sigorta acentesi, "*Ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişi*" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımda, acentenin rekabet hukuku anlamında ticari ve mali risk üstlenmeyen bir yapı arz ettiği görülmektedir.
- (21) İncelemeye konu acentelik sözleşmesinin konusu, TEB'in acente olarak tayin edilmesi ve BNP Emeklilik'in hayat sigortası, birikimli hayat ve bireysel emeklilik ürünlerinin pazarlanması ve satımı ile ilgili olarak acenteye teknik yardım ve destekte bulunma ve TEB çalışanlarına hayat sigortası ve emeklilik ürünlerinin dağıtım ağı üzerinden pazarlanması, tanıtımı ve satımı ile ilgili eğitim desteği sağlanmasından ibarettir. Banka, prim ve ilgili ücretleri, komisyonları, vergileri, harçları ve bunlarla ilgili diğer tüm ödemeleri BNP Emeklilik adına tahsil edecektir. Dolayısıyla, bildirim konu acentelik sözleşmesi ile TEB'in acente olarak Kılavuz çerçevesinde açıklanan riskleri üstlenmediği ve bağımsız davranmadığı anlaşılmaktadır.
- (22) Bu çerçevede sözleşme ile TEB'in üstlendiği edim BNP Emeklilik tarafından üretimi ve pazarlaması yapılan hayat sigortası, birikimli hayat sigortası ve bireysel emeklilik ürünlerinin müşterilere satışı ve sigorta primlerinin tahsili ile sınırlıdır. Ticari ve mali riskler BNP Emeklilik tarafından üstlenilmektedir. Dolayısıyla, incelemeye konu bankasürans sözleşmesinin, müvekkil hesabına aracılık ettiği ya da akdettiği sözleşmelere ilişkin olarak acenteye getirilen sınırlamalar bakımından, Kanun'un 4. maddesi kapsamında olmayan bir sözleşme olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (23) Bununla birlikte, inceleme konusu bankasürans sözleşmesinde münhasırlık ve rekabet yasağı ile ilgili çeşitli hükümler yer almaktadır. Anılan hükümlere göre, BNP Emeklilik; hayat sigortası, birikimli hayat sigortası ve bireysel emeklilik ürünlerinin TEB'in dağıtım ağı vasıtasıyla pazarlanması, satışı ve dağıtımına ilişkin münhasır bir hak elde etmektedir. Sözleşme'nin ilgili hükmü uyarınca TEB, bölgede BNP Emeklilik dışında herhangi bir sigortacı tarafından düzenlenen herhangi bir hayat sigortası, birikimli hayat sigortası poliçesi ya da ürününü veya bireysel emeklilik faaliyetleri ürününü doğrudan ya da dolaylı olarak geliştirmeyecek, tanıtmayacak, pazarlamayacak, satmayacak, başka şekilde dağıtmayacak

13-17/252-126

veya geliştirilmesi, tanıtılması, pazarlanması, satılması yahut başka şekilde doğrudan veya dolaylı olarak dağıtılması için sözleşme akdetmeyecektir. Acentelik sözleşmesinin süresinin 20 yıl olduğu da dikkate alındığında, söz konusu hüküm ile TEB'e bu süre zarfında rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiş olduğu görülmektedir. Anılan Kılavuz'da; "... Ancak sözleşme sonrası rekabet yasağı da dahil olmak üzere rekabet etmeme yükümlülüğü markalar arası rekabet ile ilgilidir ve şayet sözleşme konusu mal veya hizmetlerin satıldığı ilgili pazarda kapama etkisine yol açıyorsa rekabeti sınırlayıcı etki doğurabilir ve sonuçta bu hüküm Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilir." ifadelerine yer verilmektedir¹. Dolayısıyla yukarıda aktarılan sözleşme maddelerinin rekabeti kısıtlayıcı olması nedeniyle inceleme konusu anlaşmaya menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

1.1.4.2. 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği Bakımından Yapılan Değerlendirme

- (24) Taraflar arasındaki dikey ilişki nedeniyle bildirim konusu sözleşmenin öncelikle 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (25) Dosya kapsamında ilgili pazara yönelik bir tanımlama yapılmamakla birlikte, en riskli durumun ele alınabilmesi bakımından değerlendirmelerin hizmetler bazında yapılması uygun görülmüştür. BNP Emeklilik, hayat sigortası, birikimli hayat sigortası ve bireysel emeklilik branşlarında faaliyet gösterdiğinden, söz konusu hizmet alanlarına yönelik değerlendirmelere yer verilmiştir.
- (26) Bankalar yaygın şube ağıları, kredi kullanarak tüketim ya da yatırımda bulunacaklara ulaşmadaki stratejik konuları ve çoğu durumda kredi sürecinin içerdiği bürokrasinin yarattığı belirsizlikten yararlanarak belli bir sigorta ürününün kredi müşterisine pazarlanması aşamasında sahip oldukları imkanlar nedeniyle, sigorta şirketlerinin ürün kanallarında yer almaktadır. Mevcut dosya konusu bakımından, bankaların geniş bir müşteri kitlesine daha az maliyetle ulaşma ve çapraz satış yapma imkânları dolayısıyla diğer serbest acentelerden farklılaştıkları için banka sigortacılığı hizmetleri de benzer şekilde dikkate alınmıştır.² Bu çerçevede, dosya kapsamında TEB'in bankasürans hizmetlerine yönelik payına ilişkin analizlere de yer verilmesi uygun görülmüştür.
- (27) Taraflardan edinilen bilgilere göre, BNP Grup'un hayat sigortaları, birikimli hayat sigortaları ve bireysel emeklilik hizmetleri pazarlarındaki payları sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşmiştir. BNP Emeklilik tarafından satılan emeklilik fonlarına ilişkin ürünlerin %(.....)'i; birikimli hayat sigortası ürünlerinin ise %(.....)'i TEB şubeleri vasıtasıyla dağıtılmaktadır. BNP Emeklilik'in satışlarının geri kalanı ise diğer dağıtım kanalları tarafından yerine getirilmektedir. Bu anlamda TEB'in BNP Emeklilik'ten kaynaklanan pazar payının, daha da düşük olduğu görülmektedir. Netice itibarıyla, tarafların pazar payları 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen %40 eşliğinin altındadır.
- (28) Öte yandan, anılan Tebliğ'in 5. maddesine göre alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüklerine Tebliğ ile sağlanan muafiyet uygulanmamaktadır.
- (29) Bankasürans sözleşmesi uyarınca, TEB, 5.4 ve 5.11 maddelerinde belirtilen koşullar hariç olmak üzere, sözleşme süresi boyunca başka bir sigorta şirketinin hayat sigortası, birikimli hayat ve bireysel emeklilik ürünlerini dağıtamayacaktır. Diğer bir deyişle, TEB, acentelik sözleşmesinin süresi boyunca yalnızca BNP Emeklilik'in anılan ürünlerinin dağıtımını

¹ Kılavuzda ayrıca, "Yukarıda sayılan ve benzeri mali veya ticari risklere müvekkil katlınsa dahi, acentelik anlaşması rekabeti sınırlayıcı işbirliği yapılmasına yardımcı oluyorsa Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilir. Bu durum, özellikle, birkaç müvekkilin aynı acenteyi kullandığı ve acente aracılığı ile önemli bilgileri birbirlerine aktardıkları zaman ortaya çıkabilir." denilerek acentelik anlaşmalarının rekabeti sınırlayıcı bir işbirliğine yol açması halinde de Kanun kapsamına gireceği belirtilmektedir.

² Aynı yönde bkz. Kurul'un 14.09.2011 tarih ve 11-47/1166-412 sayılı kararı.

13-17/252-126

yapacaktır. Bu çerçevede acentelik sözleşmesinin süresinin 20 yıl olması ve sözleşme ile alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiş olduğu dikkate alındığında, bildirim konusu sözleşmenin grup muafiyet hükümlerinden faydalanamayacağı anlaşılmaktadır.

I.1.4.3. Kanun'un 5. Maddesi Bakımından Yapılan Değerlendirme

(30) Daha önce de değinildiği üzere acentelik sözleşmesi ile TEB'in 20 yıl süre boyunca başka sigorta şirketlerinin acenteliğini yapması engellenmektedir. Diğer bir deyişle TEB'in farklı sigorta şirketlerine sunabileceği hizmetler ilgili sözleşme ile sınırlandırılmaktadır.

(31) Söz konusu rekabet kısıtlamasına bireysel muafiyet tanınması için Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen iki olumlu, iki olumsuz koşulun birlikte sağlanması gerekmektedir:

a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanması

(32) Bu hüküm çerçevesinde hangi hallerin ekonomik yarar sağladığının somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması ekonomik yararın sağlandığı hususlar arasında görülmektedir.

(33) Sigortacılık hizmetlerinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren bankalar sıklıkla dağıtım kanalında acente olarak yer almaktadır. Bankasürans olarak da adlandırılan banka ve sigorta şirketleri arasındaki bu tür yakın ilişkiler ölçek ve kapsam ekonomisine imkan sağladığı gibi her iki tarafın da diğerinin müşteri tabanına erişimini sağlaması, çapraz satış olanakları, diğer tarafın üstün marka imajından fayda elde edilmesi ve dağıtım açısından ileriye doğru dikey bütünleşme gibi kazanımlara neden olmaktadır.

(34) Bildirim konusu münhasır acentelik sözleşmesi ile tek bir sigorta şirketinin ürünlerine odaklanılarak, o konuda daha fazla teknolojik ve kurumsal yatırım yapılmasının sağlanacağı; bunun da nihai olarak tüketicilere sağlanan hizmetlerin iyileştirilmesine yol açacağı değerlendirilmektedir.

(35) Bu itibarla inceleme konusu işlemin, Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine düzenlenen kriteri sağladığı sonucuna varılmıştır.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması

(36) Muafiyetin ikinci şartı; anlaşmanın tüketicilere ortaya çıkan objektif faydadan adil bir pay alma imkânı tanınmasıdır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için, yukarıda değinilen malların dağıtım veya hizmetlerin sunulmasından elde edilen iyileşmenin tüketicilere yansıtılması ve ortaya çıkan ekonomik fayda ile tüketicinin elde edeceği menfaat arasında makul bir denge olması gerekmektedir. Bu çerçevede; fiyatlar seviyesindeki düşüş, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğinin artması, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi, malın arzında devamlılığın sağlanması gibi koşullar tüketicinin elde edeceği menfaat kapsamındadır.

(37) Esasen, TEB ile BNP Emeklilik arasındaki uzun dönemli işbirliğinin sonucu olarak ortaya çıkacak uzmanlaşma, tüketici ihtiyaçlarının daha etkin şekilde karşılanmasını sağlayabilecektir. Artan teknolojik ve kurumsal yatırım sayesinde, tüketicilere sunulan hizmette iyileşmelerin sağlanacağı, tüketicilerin daha kapsamlı ürünler ile bunlara bağlı hizmetlerden faydalanabileceği ve söz konusu işbirliği ile tüketicilerin karşılaşabilecekleri sorunlara daha yaratıcı çözümler sunulmasına katkı sağlanacağı anlaşılmaktadır.

(38) Tarafların tecrübelerinden ve yapacağı yatırımlardan faydalanılıp müşterilere yeni çözümler üretilmesi, ürünlerin sağlanmasında uzmanlaşmaya gidilmesi hizmetten yararlanan tüketicilerin lehine olan gelişmelerdir. Bu nedenle Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan koşulun da sağlandığı anlaşılmaktadır.

13-17/252-126**c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması**

- (39) Muafiyetin üçüncü şartı, sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlamasının rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmamasıdır. Bu şartın amacı, rekabetin kısmen sınırlandırılmasına izin verilen piyasalardaki reel ve potansiyel rekabetin devamının teminidir.
- (40) İnceleme konusu başvurunun değerlendirilmesinde en riskli durumun ele alınabilmesi bakımından hizmetler bazında en dar şekilde değerlendirmeye tabi tutulacak pazarlardan hayat, birikimli hayat ve bireysel emeklilik alanlarında BNP Emeklilik ve TEB'in 2012 yılı pazar paylarının önemli büyüklükte olmadığı görülmektedir.

Tablo-2: TEB ve BNP Emeklilik'in bankasürans ilişkilerine yönelik pazar verileri

Hayat Sigortaları – TEB'in Acenteliğini Yaptığı Sigorta Şirketi (2012)					
Şirket Adı	Hayat Sigortası Toplam Prim Üretimi (TL)	Pazar payı (%)	TEB Prim Üretimi	Dağıtım Kanalı Payı (%)	
BNP Emeklilik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Emeklilik Fonları – TEB'in Acenteliğini Yaptığı Sigorta Şirketi (2012)					
Şirket Adı	Emeklilik Fonları Büyüklüğü (TL)	Pazar payı (%)	TEB Emeklilik Fonları Büyüklüğü (TL)	Dağıtım Kanalı Payı (%)	
BNP Emeklilik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Birikimli Hayat Sigortaları – TEB'in Acenteliğini Yaptığı Sigorta Şirketi (2012)					
Şirket Adı	Birikimli Hayat Sigortası Toplam Prim Üretimi (TL)	Pazar payı (%)	TEB Prim Üretimi	Dağıtım Kanalı Payı (%)	
BNP Emeklilik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (41) Banka acenteleri vasıtasıyla üretilen primlerin/kesilen poliçelerin toplam içerisindeki oranının yaklaşık %75'ler civarında olduğu dikkate alındığında, TEB'in toplam içerisindeki payının daha da düşeceği görülmektedir. Örnek olarak toplam hayat branşındaki primlerin satış kanalı bazında dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo-3: Hayat Branşında Dağıtım Kanalları (2011)

Branş	Hayat Sigortası Şirketlerinin Yazılan Primlerinin Satış Kanalı Payları (%)				
	Merkez	Acente	Banka	Broker	Toplam
Toplam Hayat	10,45	13,69	75,29	0,57	100.00%

- (42) Bu durumun esasen TEB'in bankacılık hizmetlerindeki payı ile paralellik arz ettiğini söylemek mümkündür. Aşağıdaki tabloda TEB'in bankacılık pazarındaki pazar paylarına yer verilmiştir.

Tablo-4: TEB'in Bankacılık Pazarındaki Pazar Payları (%)

	2012	2011	2010
Aktif	(.....)	(.....)	(.....)
Mevduat	(.....)	(.....)	(.....)
Gelir	(.....)	(.....)	(.....)
Şube	(.....)	(.....)	(.....)

- (43) Yukarıda yer alan verilerden görüldüğü üzere, sigortacılık faaliyeti bakımından bankalar önemli bir ağırlığa sahip olmakla birlikte, hem TEB'in hem de BNP Emeklilik'in ilgili alanlardaki payı oldukça sınırlıdır. Bu anlamda gerek TEB'in gerek BNP Emeklilik'in ilgili alanlardaki pazar payının %5'in altında olduğu hususu dikkate alınarak acentelik

13-17/252-126

sözleşmesinin rekabeti sınırlayıcı bir etkiye yol açmayacağı sonucuna varılmıştır.

- (44) Öte yandan bilindiği gibi kredilerle ilgili sigortalarda acentelerin tüketicinin seçim özgürlüğünü engellemesi yasaktır³. Kredi teminatlarının sigortalanması söz konusu olduğunda tüketicilerin seçim hakkı bulunmaktadır. Bu çerçevede tüketici dilerse TEB'in çalıştığı sigorta şirketi ile dilerse diğer bir sigorta şirketi ile çalışmakta serbesttir. Ayrıca kredi piyasasında da hakim durum bulunmadığı için, herhangi bir bankadan kredi alamayan bir tüketicinin, diğer bir bankaya gitmesinin önünde ciddi bir engel yoktur.
- (45) Son olarak benzer nitelikli dikey anlaşmalar nedeniyle ilgili pazarın üçüncü taraflara kapatılmasına yönelik etkinin değerlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Daha önce değinildiği üzere hayat sigortalılarının yaklaşık %75'inin banka kanalı ile dağıtılmış olması banka sigortacılığının paralel ağlarla kapatılması konusunu gündeme getirmektedir.
- (46) Bu çerçevede, ilgili pazara girişler ve ilgili pazardaki rekabet, birbiriyle rekabet halindeki sağlayıcılar veya alıcılar tarafından uygulanan benzer nitelikteki dikey anlaşmaların oluşturduğu paralel ağlar tarafından önemli ölçüde engellenmekte ise 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki muafiyet şartlarının gerçekleşmesi mümkün değildir. Ancak bir sağlayıcının bağlı pazar payı %5'ten az ise, grup muafiyeti kapsamındaki bir anlaşma nedeniyle söz konusu sağlayıcının birikimli kapama etkisine önemli bir katkıda bulunmadığı kabul edilebilmektedir⁴.
- (47) Hayat, birikimli hayat ve bireysel emeklilik ürünleri acenteliği pazarı bakımından BNP Grup'un 2012 yılı için pazar payı sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşmiş iken, TEB'in 2012 yılı bankacılık pazarındaki pazar payı ise yaklaşık %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, incelemeye konu acentelik sözleşmesinin pazarın kapatılmasına önemli katkısının olmayacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca belirli türden dikey anlaşmaların oluşturduğu paralel ağlar ilgili pazarın %50'sinden fazlasını kapsıyorsa veya anlaşmanın 4054 sayılı Kanununun 5. maddesinde düzenlenen koşullarla bağdaşmaz etkilere sahip olduğu tespit edilirse, Kurulun, hazırlayacağı bir tebliğ ile ilgili pazarda belirli sınırlamaları içeren dikey anlaşmaları grup muafiyetinin dışına çıkarması veya belirli bir anlaşma için muafiyeti geri alabilmesi her zaman için mümkündür.
- (48) Sonuç olarak, bildirim konu anlaşma sonucunda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve muafiyetin bu koşulunun sağlandığı değerlendirilmesine ulaşılmıştır.

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılması

- (49) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen bu son koşul gereği, tüketicilere yansıtılan ekonomik gelişme ve iyileştirmenin elde edilmesinde rekabeti daha az sınırlayan bir yöntem mevcut ise anlaşmaya muafiyet tanınamayacaktır. Bu koşula aykırılık, ya izlenen amacın elde edilmesi için rekabetin gereğinden fazla sınırlandırılması ya da rekabetin sınırlandırılması gereğinin dahi bulunmaması halinde olabilir.
- (50) İnceleme konusu anlaşmada TEB'e getirilen rekabet yasağının yaratacağı muhtemel rekabet karşıtı etkiler, pazarın rakip sigorta şirketlerine kapatılması ve/veya marka içi rekabetin ortadan kalkmasıdır. Rekabet etmeme yükümlülüğü süresi arttıkça daha büyük ölçüde bir pazar kapatma etkisi doğacaktır. Dikey anlaşmalarda, hakim durumda olmayan teşebbüsler arasında bir ila beş yıl arasında getirilen rekabet yasakları piyasadaki rekabet düzeyinde yarattıkları olumsuz etkileri dengeleyecek olumlu etkilerin varlığı durumunda makul kabul

³ 17.01.2009 tarih ve 27113 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bireysel Kredilerle Bağlantılı Sigortalar Uygulama Esasları Yönetmeliği'nin "İyiniyet" başlıklı 10. maddesine göre zorunlu veya ihtiyari sigortalarda, kredi kullanan kişinin sigorta şirketini seçme hakkı sınırlandırılmaz. Sigorta sözleşmesine veya kredi sözleşmesine sigortanın belirli bir sigorta şirketine yaptırılmasına ilişkin konan her türlü şart hükümsüzdür.

⁴ Bkz. Kılavuz, 120. par.

13-17/252-126

edilirken, beş yıldan uzun süreli rekabet etmeme yükümlülükleri ise çoğu yatırım türü açısından iddia edilen etkinlikleri gerçekleştirmek için zorunlu veya yaratılan pazar kapatma etkisini telafi etmeye yetecek düzeyde kabul edilmemektedir. Bununla birlikte, sağlayıcı tarafından alıcıya özgü olarak yapılan yatırımların -sağlayıcının başka alıcılar için kullanamayacağı teçhizata veya eğitime yatırım yapması v.b.- korunması için rekabet yasağı getirilmesi halinde yatırımların geri dönüşünü sağlamaya yetecek kadar süre için, franchise anlaşmalarında olduğu gibi alıcı ve sağlayıcı arasında önemli bir know-how transferinin söz konusu olduğu durumlarda da anlaşmanın süresi boyunca rekabet yasağı getirilmesi dikey anlaşmanın yaratacağı etkinlikler bakımından makul karşılanabilmektedir.

- (51) Nitekim Kurulun 14.09.2011 tarih ve 11-47/1166-412 sayılı kararında; Denizbank A.Ş. (Denizbank) ile Deniz Emeklilik ve Hayat A.Ş. arasında 27.06.2011 tarihinde imzalanan "Münhasır Acentelik Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması, 14.09.2011 tarih ve 11-47/1165-411 sayılı kararında, Axa Sigorta A.Ş. ile Denizbank A.Ş. ve Deniz Finansal Kiralama A.Ş. arasında 07.07.2011 tarihinde imzalanan "Hayat Dışı Sigorta İçin Acentelik Sözleşmesi"ne bireysel muafiyet tanınması talepleri değerlendirilmiştir.
- (52) Söz konusu kararlarda 15 yıl süreli rekabet yasağını haiz sözleşmelere; ilgili pazarda, markalar arası rekabetin önemli düzeyde bulunduğu, görece yoğunlaşmanın düşük olduğu, Denizbank'ın banka sigortacılığındaki payının da düşük seviyelerde olduğu dikkate alınarak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.
- (53) Kurulun inceleme konusuna benzer nitelikteki 04.05.2011 tarih ve 11-28/582-183 sayılı kararında; Aksigorta A.Ş. hisselerinin bir kısmının Ageas Insurance International N.V.'ye devri işlemiyle birlikte Akbank T.A.Ş. ve Aksigorta arasında imzalanan "Hayat-Dışı Sigorta İçin Acentelik Sözleşmesi"ne bireysel muafiyet verilmesi talebi değerlendirilmiştir.
- (54) 15 yıl süreli rekabet yasağını haiz sözleşmeye, yukarıda sözü edilen kararda yer verilen gerekçelerle bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.
- (55) Öte yandan, TEB ile BNP Emeklilik arasında imzalanan acentelik sözleşmesi 20 yıllık münhasırlık hükmünü haiz olup, yukarıda yer verilen Kurul kararlarının tarihi öncesinde yürürlüğe girmiştir. Tarafların sözleşmesinin süresinin 20 yıl olarak belirlenmesine yönelik temel argümanları, yapılacak yatırımın geri dönüş süresinin hesaplanmasına yöneliktir. Bu çerçevede BNP Emeklilik tarafından, sözleşme öncesinde acenteye ödenen kurulacak sisteme ilişkin ücretin büyüklüğü, ilgili yatırımın geri dönüş süresi 20 yıl olarak hesaplanarak belirlenmiştir. Sözleşmenin belirlenen tarihten önce feshedilmesi ve dolayısıyla münhasırlık hükmünün 20 yılın altına inilmesi, acentenin, sigorta şirketine yaklaşık (.....) TL. tazminat ödemesini gerekli kılmaktadır.
- (56) Kurulumuzun 28.08.2012 tarih ve 12-42/1318-431 sayılı Finansbank A.Ş. (Acente) ile Finans Emeklilik ve Hayat A.Ş. (Sigortacı) arasında akdedilen "Hayat Sigortaları Acentelik Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebinin değerlendirildiği kararında 15 yıl münhasırlık (rekabet etmeme yükümlülüğü) ve beş yıl karşı tarafın müşterisini teşvik etmeme (ayartmama) hükmü ve 28.08.2012 tarih ve 12-42/1319-432 sayılı Finansbank A.Ş. ile Sompo Japan Sigorta A.Ş. arasında 19.06.2012 tarihinde akdedilen "Hayat Dışı Sigorta İçin Acentelik Sözleşmesi"ne bireysel muafiyet tanınması talebine yönelik kararlarında da, 14 yıl rekabet etmeme ve beş yıl karşı tarafın müşterisini teşvik etmeme (ayartmama) yükümlülükleri değerlendirilmiştir. Söz konusu kararlarda rekabet etmeme yükümlülüğü olarak tarafların kabul ettiği 15 yıla ek olarak, sözleşmenin bitimi ertesinde getirilen beş yıllık teşvik etmeme yükümlülüğü de makul olarak karşılanmıştır. Bir başka deyişle Kurulumuz bireysel muafiyet incelemelerinde, tarafların özel durumunu dikkate almıştır. Bu anlamda halihazırdaki değerlendirme konusu acentelik sözleşmesinin yürürlük tarihinin henüz konu hakkında bir Kurul kararı yokken yapıldığı ve Kurul kararlarına konu

13-17/252-126

sözleşmelerin yapıldığı anda hiçbirisinin münhasırlık hükümlerinin 20 yıl olarak belirlenmediği dikkate alındığında, tarafların üzerinde uzlaştıkları başkaca rekabet etmeme anlamına gelebilecek hüküm içermeyen sözleşmedeki 20 yıllık muafiyet süresinin makul olduğu düşünülmektedir.

- (57) Bu çerçevede, Kurulun yukarıda yer verilen kararlarına çok benzer pazar ve oyuncu özelliklerine sahip mevcut dosya bakımından da olası piyasa kapaması etkisinin; piyasa yapısı ve tarafların düşük pazar payı sebebiyle göz ardı edilebilecek seviyede olduğunu, söz konusu düşük pazar payları nedeniyle, marka içi rekabetteki sınırlamaların piyasadaki rekabet seviyesi üzerinde çok düşük bir etki yaratacağını, 20 yıllık münhasırlık döneminin TEB'in BNP Emeklilik'teki yatırımdan yeterli miktarda getiri sağlaması için gerekli olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca, ilgili pazarlarda markalar arası rekabetin önemli düzeyde bulunduğu, göreceli yoğunlaşmanın düşük olduğu ve TEB'in banka sigortacılığı hizmetlerindeki pazar payının düşük seviyelerde olduğu da dikkate alındığında, 20 yıllık rekabet etmeme yükümlülüğünün makul olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

I.2. BNP HAYAT Hakkındaki İddiaların Değerlendirilmesi

- (58) Başvuruda, BNP Hayat ile Avivasa arasında işsizlik sigortası alanında bir reasürans sözleşmesi bulunduğu, BNP Hayat'ın bilhassa işsizlik sigortaları yönünden Türkiye'de hakim durumda bulunduğu, bu sözleşme kapsamında, Avivasa'dan BNP Emeklilik'e yapılan BES aktarımları için acentelere komisyon ödemesinin durdurulduğu, BNP Hayat'ın reasürans pazarındaki hakim durumunu BNP Emeklilik lehine kötüye kullandığı iddia edilmektedir.
- (59) Hakim durumun kötüye kullanıldığı iddiasına ilişki olarak dosyadaki bilgilerde yer alan BNP Hayat'ın reasürans pazardaki payına bakıldığında, söz konusu şirketin 2012 yılı itibarıyla, %1'den düşük pazar payına sahip olduğu ve bu haliyle anılan şirketin hakim durumda olmadığı anlaşılmaktadır. Yukarıdaki bölümlerde de açıklandığı üzere, Hazine Müsteşarlığının bireysel emeklilik aktarımları için komisyon ödemesini yasaklayan Sektör Duyurusu karşısında Avivasa'dan yahut bir diğer şirketten gelen aktarımlara komisyon ödenmemesinin zaten hukuka aykırı bir durum teşkil etmediği değerlendirilmektedir. BNP Hayat'ın Avivasa ile yaptığı reasürans sözleşmesi incelendiğinde de aktarım komisyonlarına ilişkin herhangi bir hükmün bulunmadığı anlaşılmaktadır.
- (60) Dosya mevcudu bilgilerden, Avivasa'nın acentelere yaptığı komisyon ödemelerinde bireysel emeklilik aktarımına dair herhangi bir kalemin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Nitekim bireysel emeklilik sigortaları için ödenen komisyon kalemlerinin "düzenli katkı payı komisyonu" ile "toplu ödeme komisyonu"ndan oluştuğu görülmektedir. BNP'nin acentelere uyguladığı komisyon modeli incelendiğinde ise, yine bireysel emeklilik aktarımlarına ödenecek komisyon kalemine rastlanmamaktadır.
- (61) Öte yandan Avivasa ile BNP Emeklilik arasında gerçekleşen aktarım sayılarına yer verilen Tablo-1'e bakıldığında her iki şirket arasında aktarımın devam ettiği, BNP'nin 2012 yılında aktardığı sözleşme tutarının büyük bir kısmının Avivasa'ya gittiği görülmektedir. Buna ek olarak, iddia edildiği gibi BNP Hayat'ın hakim durumda olduğu kabul edilse dahi, yapılan yerinde incelemelerde bu durumu BNP Emeklilik lehine kötüye kullandığına yönelik olarak herhangi bir bilgi yahut belgeye rastlanmamıştır.

13-17/252-126

J. SONUÇ

- (62) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
1. 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına,
  2. Türk Ekonomi Bankası A.Ş. ile BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş. arasında 18.10.2010 tarihi itibarıyla akdedilmiş olan bankasürans sözleşmesine yürürlük tarihi olan 01.01.2011 tarihinden başlayarak 20 yıl süre ile bireysel muafiyet tanınmasına
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.